

Darrel Schweitzer - Zakletá tuň Mistoraku

Už dlouho nenosím kříž na svém štítu. Moje hříchy byly příliš veliké a já vím, že nemohu čekat odpuštění. Rouhal jsem se a vzýval falešné bohy. Miloval jsem se s ženou z pekel. Zabil jsem věrného panoše Jana. Proto jsou moje čest a duše ztraceny. Mé hledání je u konce. Už nikdy nezbavím svůj dům šílenství, které nad ním visí, neboť toho může dosáhnout jenom neposkvrněný a tím já už nejsem. Natřel jsem tedy svůj štít sytě černou a vydal se na pouť světem. Jel jsem daleko na jih, kde slunce spaluje kůži mužů do barvy uhlí a nutí je ponořovat se do říčních koryt, aby mohli pokračovat v cestě. Procházel jsem zemí, kde mají lidé místo paží křídla, drápy místo prstů a žijí na stromech. Dosáhl jsem hranic Nubie a Etiopie; překročil jsem Aithakory a Thráje a šel pořád dál a dál na své pouti do neznáma.

Kdesi cestou jsem získal společníka, veselého rytíře, jehož jedinou starostí bylo vyhledávat dobrodružství na každém kroku a pomilovat každou děvečku v každé krčmě v každém městě. Jeho jméno bylo Hugh z Heronu, třetí syn vévody Richarda z Whitelake. Na křížové výpravě si vydobyl velkou slávu, ale rozhodl se nevrátit se domů, neboť oba jeho bratři také přežili válku a rozdělili si dědictví mezi sebe, a tak dal raději přednost nespočetným nevěstkám a dobrodružstvím před rodinným krbem a jednou ženou na celý život. Zřejmě si mě vybral proto, že jsme byli tak odlišní - on stále veselý a zpívající své čarovné písně, já pořád zachmuřený, zahloubaný do svého prokletí.

"Budeš mě mírnit, když mi moc narostou ramena," říkával, "a já ti možná přinesu trochu radosti do života, melancholický poutníče." Já samozřejmě plnil svůj díl. Několikrát jsem mu pomohl, když se díky své povaze dostal do úzkých, ale on pro mě nemohl udělat hic. Neznal jsem žádné radosti v těchto temných dnech.

Jednoho dne přišla chvíle, kdy se můj další život stal nesnesitelný a kdy jsem už netoužil po ničem jiném, než jak uniknout z tohoto světa. Přesto jsem věděl, že pro mě není úniku, neboť po smrti mě čeká poslední soud, aby vynesl můj ortel. Ještě jsem se ale nevzdával. Jsem bojovník a vždy jsem byl vychováván k tomu, abych tasil meč a vrhl se do potyčky, i když nepřítel byla přesila. Vždy se bít, i když není šance na vítězství.

Proto jsem se rozhodl přivolat elfy. Chtěl jsem jim položit mnoho otázek. Chtěl jsem vědět, mám-li naději zbavit se starostí, byť nějakým hříšným způsobem. Nemohl jsem vydržet v tomto světě, protože brány nebes byly pro mě zamčeny a cestu do pekel jsem nechtěl přijmout za nevyhnutelnou. Stále jsem doufal, že mohu odejít někam jinam, do některého zapomenutého koutku nebo na samém okraji vesmíru, nebo do nějakého ztraceného Elysia stínů.

Povolal jsem tedy elfy. Využil jsem všech znalostí černého umění a jedné noci jsem vyhledal pouštní oázu, zatímco přítel Hugh hýřil vnedalekém městě. Šel jsem beze zbraně a nesl pohár naplněný směsí mléka a medoviny k udobření oněch čarovných bytostí. Postavil jsem pohár na kámen a pronášeje slova, která jsem se naučil od čarodějek, přivolával jsem elfy.

A oni přišli. Přicválali na svých větrných ořích, tři vysoká elfí knížata ve své zvláštní zbroji a helmicích. Zableskli se ve svitu měsíce, když vyjeli zpoza stromů, aniž bych zaslechl dusot koní, nebo cinkání zbroje. Přijali mou nabídku a pili, jejich vůdce jako první a pak jeho společníci.

"Chutnalo nám. Jsme příjemně potěšeni," řekl vůdce a já jsem položil svoje otázky. Zeptal jsem se jich, kde mohu najít konec všeho i věčnosti.

Všichni začali mluvit najednou, jako by zpívali nějaký starodávný žalozpěv. Někdy se tóny jejich hlasů lišily, jindy se spojovaly do trojhlasého chóru.

"Hledej údolí v zemi Mistorak," říkali. "Hledej Údolí smrti. Hledej město, které už není. Hledej zemi, jež v prachu leží. Hledej člověka odsouzeného k věčnému žití..."

Najdi hlavu Kardo Kathy; byl králem veškerého světa. Byl poražen tam, kde se vypínal dávný Babylón. Nesmíme vyslovit jméno toho, kdo jej porazil, kdo je pánem hvězd.

Nemohl ho však oloupit o jeho vědomosti, starší než sám svět. Když Adam jedl své jablko, Kardo Katha vládl Sluncem...

Kardo Katha nahlíží do stínů. Kardo Katha ví všechno. Kardo Katha slyší myšlenky lidí...

Kardo Katha se nepohybuje...

Kardo Katha nemá nohy...

Hledej hlavu Kardo Kathy. Hledej tuň v zemi Mistorak.

Boj se, ó muži, ceny, kterou si určí."

Najednou byli elfové pryč, jako když se mihne blesk. Chtěl jsem se jich zeptat na víc o Kardo Kathovi, ale nemohl jsem. To jméno jsem už slyšel, vždycky však v pochybném kontextu. To jméno šeptaly čarodějky ve skrytu svých jeskyní. Občas unikne starci v opilosti či deliriu, aby byl okamžitě utišen svými druhy. Věděl jsem jenom, že Mistorak leží kdesi za Západní stepí.

Pro rytíře Hugha to bylo jenom další dobrodružství, které se musí vyzkoušet. Nesdílel moje obavy, když jsme vyrazili na cestu, protože si, jako obvykle, žádné nepřipouštěl.

Tak jsme putovali mnoha zeměmi, přes Kalamáj, kde se lidé sami zabíjejí, aby vstoupili do řad mučedníků, napříč Indusem, kde jsou muži upalováni s manželkami společně, když jeden z nich zemře a druhý zůstane na živu. Viděli jsme nejružnější obyvatelstvo - a vždy jsme se jich ptali na zemi Mistorak. Někdy na nás hleděli s údivem, jakoby nechápali, co od nich chceme, jinde nám odmítali odpovědět. Zřejmě nejdůležitější byla rada: "Mistorak leží daleko na Západ. Jděte dál a nechte nás být."

Konečně po projití cest, kterými nikdo nikdy nešel, po zdolání stezek, z nichž při pouhém pohledu obchází muže hrůza, po putování zpustlými královstvími prázdných hradů jsme konečně dorazili do Mistoraku.

Byla to zpustošená krajina s vyprahlou půdou, ze které rostly jen řídké keře nesoucí suché a hořké plody. Potoky tu byly kalné a páchnoucí a vzduch byl naplněn dusivými výpary. Bylo tu úplné ticho. Neprchala před námi zvěř, nad hlavami nám nekroužili ptáci.

Cesta prudce stoupala a my jsme stanuli před řadou rozeklaných horských štítů, nad nimiž se kupily mraky a temně rachotil hrom. Jak jsme se blížili, nebe tmavlo a vzduch se stal téměř nedýchatelný. Rytíř Hugh si sňal helmu, otřel pot a ukázal vzhůru.

"Vypadá to, že bude pršet," zasmál se. "Možná, ale voda to nebude." Mlčky jsme dosáhli vrcholu stoupání a poprvé jsme v prachu a dýmu spatřili Údolí smrti. Znovu jsem se zeptal Hugha jestli se nechce vrátit, protože on nemá zapotřebí sdílet se mnou moje prokletí.

"Nikdy," vykřikl. "Pro mě to není prokletí, ale dobrodružství, které s tebou rád prožiju!"

Jeli jsme tedy dál. Přestože nás oblévaly vlny horka a koně se bořili v písku a popelu až do půlky nohou, neztrácel Hugh dobrou náladu a jakmile jsme dosáhli dna údolí a on mohl na chvíli přestat dávat pozor na ty stovky smrtí všude kolem nás, začal si zpívat. Byla to zvláštní píseň pochybného původu a zněla asi takto: "Král Jan už odešel v dál, jel do války v Jeho jménu se bít, král Jan tam na poli v krvi umíral a ani chór mu přitom nezpíval. Král bojoval pro zlato a kříž, král bojoval pro církev a čest, když zbloudilý šíp poslal ho smrti blíž a vypravil ho na tu nejdelší z cest. Jeho hrad teď stojí studený a sám a vítr roznášel jeho syny do všech stran, však potkal je neblahý osud tam - do jednoho skončili tak jako král Jan."

"Už dost, prosím tě," řekl jsem. "To je ale hrozná píseň!"

"Stejně jsem zapomněl, jak je to dál." Pokračovali jsme v cestě. Někde v tom prachu a dýmu leží sídlo Kardo Kathy, nebo alespoň to, co z něj zbylo. Elfové říkali, že nemá nohy, a přece žije věčně. Tomu bych ještě věřil. Mluvili však také o tůni, o tůni v zemi Mistorak, v zemi věčného horka, kde je vzduch plný popela a po obličejích nám stékají potůčky potu. V takové zemi mi připadala představa vodní tůně jako pohádka. Věděl jsem ale, že elfové nelžou lidem, kteří si je nakloní. Jeli jsme tedy dál tím hrozným údolím, kde se vrcholky skal ztrácely v oblacích a kde se na holé zemi válely balvany jako kostky dávno rozhozené rukou obra. A pak jsme našli město.

Nejprve jsme domy zaváté prachem ani nerozeznali od balvanů, ale jak jsme jeli dál, začaly se před námi zřetelně rýsovat sutiny zdí, domů a amfiteátrů. Projeli jsme vstupní branou, která tu stála osaměle v písku, zatímco zbytek zdi se již dávno rozpadl.

A našli jsme také obyvatele tohoto města.

Jejich kosti ležely všude. Válely jich tu tisíce a v domech ležely další, paláce byly naplněné smrtí. Stál tu trůn a na něm seděl kostlivec s korunou na hlavě. Ostatní zbytky dvořanstva ležely u jeho nohou. Byla tu brnění v nichž chrastily kosti rytířů. Našli jsme pekaře ležícího na svých chlebech, nyní ztvrdlých na kámen. Tímto městem se musela prohnat nějaká strašlivá pohroma, která zabila všechny ještě dřív, než stačili pocítit strach.

Uprostřed města bylo náměstí s mohutným podstavcem, jenž nesl nápis: Ať žije Durion vítěz, hrdina na věky věků.

Ale nebylo tu po něm ani památky. Jen jeho kamenné nohy stály uprostřed podstavce, ulomené v kolenou, jak se zbytek sochy zřítíl a rozpadl se v prach.

Nedaleko za podstavcem můj kůň klopýtl. Vylétl jsem ze sedla a dopadl tvrdě na zem. Se záupněním jsem se zvedl a ohmatával jsem si kosti. Zlomená nebyla žádná, ale zvíře už takové štěstí nemělo. Obě přední nohy mělo zlomené.

"Musíme ho zabít," řekl Hugh.

Kůň zaržál, když se naše meče zabořilý z obou stran do jeho krku a klesl k zemi. Krev tryskala z prořáté tepny a vpíjela se do písku. I když krev přestala téci, celé tělo koně vypadalo, jako by z něj cosi vysávalo život a zanedlouho úplně vyschlo.

"Země je lačná po životě," usoudil jsem, když jsem se vyšvihl za svého přítele na našeho zbývajícího koně.

Tuň jsme našli nedaleko. Stála uprostřed něčeho, co muselo kdysi být zahradou, ze které teď ovšem zbyly jenom sochy a kamenné lavičky. Tuň byla vlastně studnou z jakéhosi zvláštního hladkého kamene a jako jediná v celém městě nenesla stopy času.

"Voda, to je to, co jsem potřeboval!" zvolal můj společník.

Také jsem měl hroznou žízeň, ale zadržel jsem ho.

"Ne! Celá tahle země je jedovatá a voda nebude jiná."

Stáli jsme tam a hleděli do neznámých hlubin tůně v Údolí smrti. Měl jsem pocit, že se k hladině cosi blíží a současně se dříve čistá voda začala barvit do krvavě rudé.

"Ne otrávená," vydechl Hugh. "Je začarovaná!"

Hladina začala vířit a bublat, barva vody přešla do špinavě hnědé a pak se objevila hlava Kardo Kathy.

Nevím co viděl můj společník, ale cokoliv to bylo, způsobilo to, že začal křičet hrůzou. I já jsem křičel nad tím, co jsem spatřil, neboť to, před čím nás lidé varovali, se ukázalo skutečností. Kardo Katha neměl žádnou formu, byl beztvary stejně jako tato krajina. Kdokoli se na něj však podíval, viděl tu nejhorší hrůzu ze samých zákoutí své duše. Já jsem tam spatřil svou Llanii, ne však takovou, s jakou jsem se loučil, ale odpuzující, mrtvou a hniající tvář, jako kdyby ležela v hrobce, rty potřísněné ssedlou krví.

Přemohl jsem se a promluvil jsem nejklidněji, jak jsem dovedl:

"Přišel jsem se tě něco zeptat."

"Pak za to musíš zaplatit. Musíš mě nasytit."

"Nasytit tě?"

"Chci život. Dej mi maso."

"To nebude problém," řekl rytíř Hugh. Vyňal ze sedlové brašny kus sušeného masa a hodil ho do tůně.

"Ne! Chci živé maso! Čerstvé. Dej mi ho, nebo si ho vezmu sám. Nikdo neopustil toto místo, aniž by mě nasytil."

Dal jsem mu tedy co si žádal, ponořil jsem levou paži do vody a zeptal se: "Bude to stačit?"

Místo odpovědi jsem ucítil výbuch bolesti a před očima se mi míhaly černé a oranžové blesky. Padl jsem v bezvědomí na zem a pak už jsem jen cítil jak mě Hugh křísí.

"U všech svatých! Tvoje ruka! Není v ní žádná krev!"

Podíval jsem se na svou levou ruku, nebo přesněji na pahýl, kde dříve bývala. Rukáv byl utržený a paže zčernala až k lokti. Ruka od zápěstí byla pryč, ale rána nijak nekrvácela. Polévala mě bolest a nohy mě téměř neunesly, ale s Hughovou pomocí jsem se dokázal postavit.

"Ptej se," řekl Kardo Katha.

Ptal jsem se. Řekl jsem, mu o svém neštěstí a jaké prokletí nade mnou visí. Zeptal jsem se, jak mohu uniknout se svou duší někam, kde budu mít klid a konec utrpení. Nic víc jsem nežádal.

"Ó, ty lidský blázne, obětoval jsi svou ruku nadarmo! Klid budeš mít, když ho přestaneš hledat. Odpočineš si, když přestaneš pracovat. Lásku získáš tehdy, když ji sám nabídneš. Tvoje hříchy nejsou tak veliké, aby nemohly být očištěny. Já, který byl tak mocný, že jsem sám mohl být bohem, já nemohu doufat v odpuštění, a proto zůstávám zde. Ale ty, blázne, jsi se již tisíckrát očistil."

Pak se hlava obrátila na rytíře Hughu: "A co žádáš ty?"

Zarazil se. "Nepřemýšlel jsem o tom," pošeptal mi.

"Něco si musíš přát," syknul jsem.

Pohlédl- na věc před námi. Ať už v ní viděl cokoli, zřejmě už se stačil osmělit, protože jeho hlas zněl pevně:

"Chci zlato. Ty jsi tak mocný, že to jistě dokážeš. Chci spousty zlata."

"Jsi taky blázen," řekla hlava, "ale ještě větší, než tvůj přítel. Nenasytil jsi mne, ale přesto žádáš. Chceš zlato a přitom je ho všude, kam jen pohlédneš. Dostaneš svoje zlato, blázne. Pohleď na zem!"

Zem u rytířových nohou se rozestoupila a odkryla tlustou žílu zlata. Čelist mu poklesla úžasem.

"Jsem boháč," mumlal. "Tolik zlata není ani v tatarských pokladnicích!"

"Neber ho! Určitě je prokleté."

"Nesmysl. Je to jenom mrtvý kov."

Touha po bohatství ho úplně ovládla.

Nechal mě znovu upadnout na zem a vrhl se ke svému zlatu.

"Budu králem!" křičel. "Koupím si celé království. Ať žije král Hugh z Héronu a k čertu se všemi ostatními."

Ale ještě než dořekl tu větu, proměnily se valouny zlata v ohnivě červy, kteří ho v mžiku obsypali. Radostné výkřiky se změnilly v bolestný řev. Křičel a křičel stále slaběji, jak ho požírali, spalovali a rvali mu maso od kostí zažíva. Díval jsem se na to divadlo, neschopen mu pomoci. Viděl jsem, jak se proměnil ve svíjející se hmotu, nepřipomínající nic lidského. Viděl jsem, jak mu svaly odpadly od kostí a hlava se tak změnila, že jsem nepoznal, kde měl obličej. A pořád křičel a křičel, jako zázrakem ještě živý.

"Teď jsi mě nasytil," ozval se vzdálený hlas, který jakoby stále sílil a sílil, dokud jsem neztratil vědomí.

Když jsem se probрал, musel být večer. Zlatá žíla byla pryč a s ní všechno, co by mohlo připomínat mého přítele Hughu. Sebral jsem všechny síly a vyškrábal jsem se na koně, který stál na svém místě.

Když jsem vyjížděl z údolí, vzpomínal jsem na prožitou hrůzu i nesmyslnost odpovědi, které se mi dostalo. Všechno to být krutý klam: Jak bych mohl znovu milovat, když jsem viděl, jak se jediná, kterou jsem miloval, proměnila v monstrum? Jak bych mohl přestat hledat a přesto nalézt? Jak bych mohl čekat od kněží odpuštění? Přesto jsem záviděl Kardo Kathovi, který jediný zůstává mimo věčný cyklus smrti a ztracení.

K ránu jsem dojel na konec údolí. Ráno jsem poznal ne proto, že bych spatřil slunce, ale proto, že temnoty nade mnou vystřídala mdlá šed. Víc než cokoliv jiného jsem toužil znovu spatřit barvy modři a zeleně, které úplně chyběly v této prokleté krajině.

Skály se přede mnou tyčily jako svědci zápornem a smrtí. Ptal jsem se sám sebe, jestli ještě budu moci dál žít na tomto světě po všech hrůzách, kterými jsem prošel.

přeložil Ivan Adamovič